

VAN STOLKPARK KOERIER

nieuwsblad voor de bewoners van het Van Stolkpark en de Scheveningse Bosjes

Buurtfeest 29 juni 2

Redders in nood 4
reddingboot
'Kitty Roosmale Nepveu'

Duurzaamheid 5
Op weg naar een duurzame wijk

Bos- en groenbeheer met paardenkracht 9

Meer in dit nummer

Groen 4
Garage Van Diemen 6
Kort nieuws 8
Huize Ten Vijver 10
Gebiedsontwikkelingen 12
Fietswrakken 12
Het VCL is weer terug 13
Bouwen en breken 14
Vervoersplan HTM 2020 15
Agenda 16

juni 2019
nr. 111
jaargang 39

JUNI
29

Buurtfeest Van Stolkpark

Thomas van Stolkplein

Save the date
Zaterdag 29 juni vanaf 16:00

Gezellig eten en drinken, springkussen én pub quiz met mooie prijzen!
Our annual neighbourhood party will be held on 29 June from 16:00,
please join your neighbours for food, drinks, pub quiz with great prizes and
more at the Thomas van Stolkplein!

VOOR MEER INFORMATIE OF SPONSORING:
VANSTOLK2019@GMAIL.COM

Van de redactie

We blijven aandacht besteden aan duurzaamheid. Deze keer aan de activiteiten in de Archipel en van Gasvrij Scheveningen. We roepen wijkbewoners die voor dit thema belangstelling hebben op zich te melden; zie hiervoor het artikel op pagina 5.

De vorige keer werd de lay-out voor het eerst gemaakt door Mike van der Geest. We zijn blij dat we de samenwerking met hem kunnen voortzetten.

De foto op de voorpagina is van de Scheveningse reddingboot Kitty Roosmale Nepveu, 'de Kitty' van de KNMR (Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij). Aanleiding was de medaille die Jeroen Kodde kreeg opgespeld. Zie pagina 4, ook voor de mogelijkheid 'redder in nood'/'lifeguard'/'redder aan de wal' te worden.

Colofon

De Van Stolkparkkoerier is een uitgave van Wijkvereniging Van Stolkpark

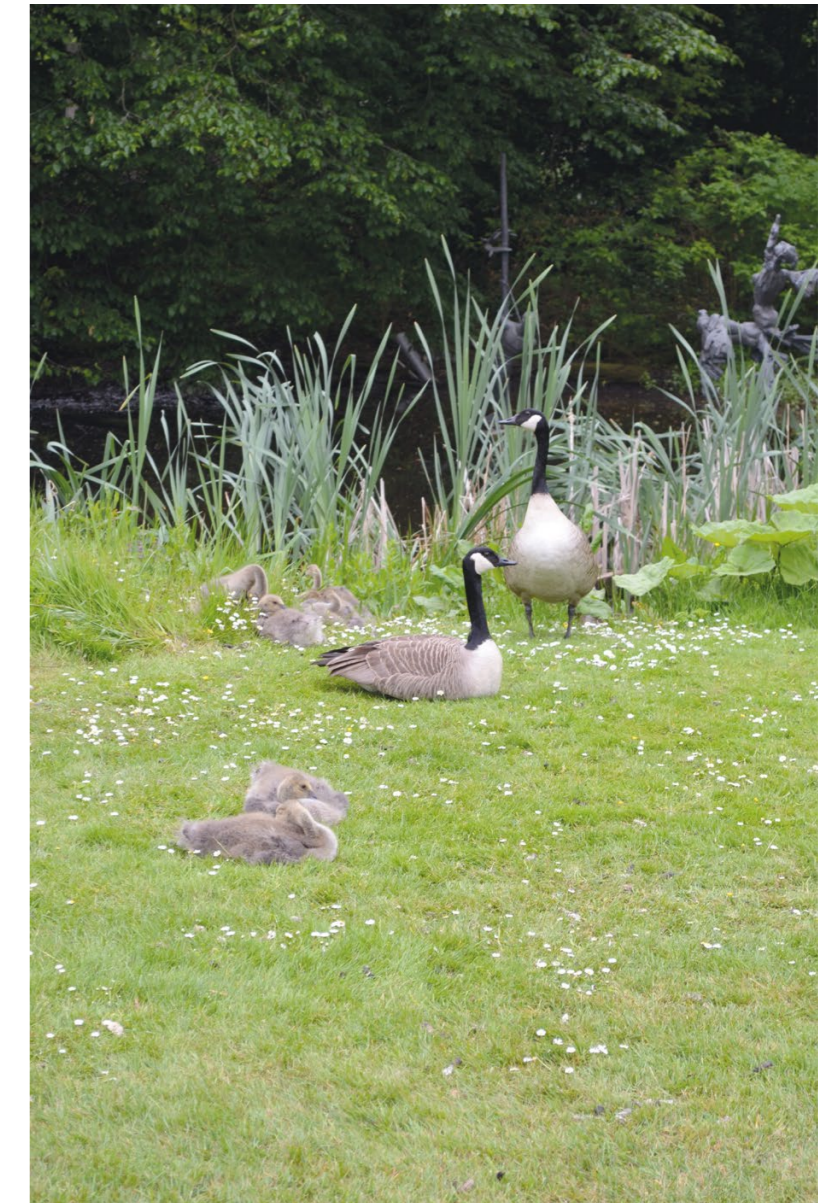
Overnemen uit de inhoud van de Van Stolkparkkoerier alleen met toestemming van de redactie en met bronvermelding
© auteursrecht Wijkvereniging Van Stolkpark

Redactie: Andrea van Amerongen, Jacoba den Drijver-van Rijkevorsel,
Aan dit nummer werkten mee: Dick en Ineke van Diemen, Els Fischer, Caroline de Jong-Boon, Anneke Landheer-Roelants, Gert Muller, Jacques van Paassen, Peter Le Poole, Ron Le Poole, Andrea van Amerongen, Jacoba den Drijver
Foto omslag: Flying Focus
Vormgeving: Mike van der Geest Geste ontwerp
Productie: DrukkerwerkMAX
Oplage: 500

Kopij
Kopijsluiting Koerier 112: 1 november 2019.
Graag inleveren per e-mail op info@vanstolkpark.nl

Advertenties en stolkjes
Informatie over de mogelijkheden en tarieven: info@vanstolkpark.nl

Tussentijds nieuws
De Koerier komt twee keer per jaar uit. Wie in de tussentijd op de hoogte gehouden wil worden over nieuws uit de wijk, kan zijn/haar e-mailadres opgeven via info@vanstolkpark.nl. U krijgt dan berichten per e-mail.

Groen

Tekst en beeld: Els Fischer/Andrea van Amerongen

Bent u geïnteresseerd in het Haagse Groen en ben u benieuwd naar plannen of uitvoering van de Scheveningse Bosjes, Westbroekpark, de Nieuwe Scheveningse Bosjes en andere fraaie parken van Den Haag? Kijk op www.hethaagsegroen.nl. U kunt ook u aanmelden via de website en dan wordt u met enige regelmaat geattendeerd op nieuwe berichten of uitnodigingen voor bijeenkomsten.

Vergroenen Verhuellweg

De gemeente heeft een eerste bijeenkomst belegd over de mogelijkheden rond het vergroenen van de Ver Huëllweg. Er wordt nagegaan of de hoeveelheid verharding van weg, parkeerstrook en naastgelegen fietspad niet kan worden verminderd ten behoeve van meer groen. Jacques van Paassen heeft erop gewezen, dat de weg een ontsluitingsfunctie heeft voor onze wijk en ook voor achterliggende wijken. Versmalling of zelfs afsluiting voor autoverkeer zonder verkeerskundig inzicht in de consequenties voor (sluip)verkeer langs andere wegen, denk aan de Wagenaarweg, is ongewenst. Bovendien kunnen ingrijpende besluiten beter worden bekeken in samenhang met een mogelijke verdieping/ondertunneling van de Teldersweg. Parkeren voor de Parade, aanvoerweg voor evenementen in het Westbroekpark, ook die functies horen in een studie te worden betrokken. Overigens heeft de wijkvereniging al in oktober 2017 bij de gemeente bepleit om hiervoor een breed samengestelde projectgroep op te zetten. Tegenwoordig verlopen dergelijke bijeenkomsten veelal via een oproep op het digitale platform (zie boven) en niet meer specifiek met een uitnodiging aan wijkverenigingen en andere belangengroeperingen.

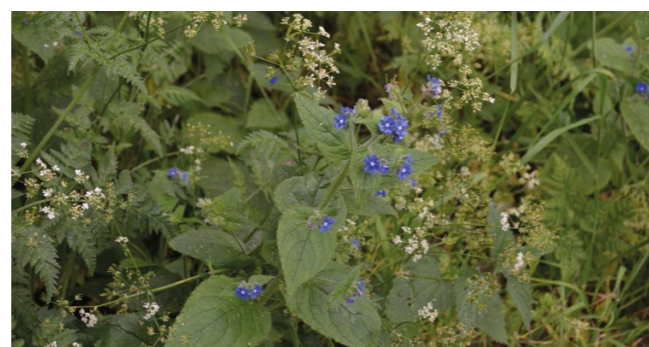
Proefvakken vernieuwde inrichting Scheveningse Bosjes en Westbroekpark

De gemeente heeft laten weten dat er begin van de zomer een aantal proefopstellingen van (semi)verharding en parkmeubilair worden aangebracht. Daarvoor is eerder in een tweetal bijeenkomsten met belangstellenden een

keuze bepaald, die nu in het veld kan worden beproefd. Een van de plekken voor een ander soort bankje en verharding is langs de grote vijver. Als u bij een wandeling met hond, kinderen of vrienden die route loopt, kijk dan wat u ervan vindt en laat het ons weten.

Nieuwe Groenbeheerder op Scheveningen

Ron Appeldoorn heeft de taken overgenomen van Maarten van der Sluijs sinds begin van dit jaar. Scheveningen heeft door de Scheveningse Bosjes, het Westbroekpark en de Nieuwe Scheveningse Bosjes een groot groengebied onder beheer, nog los van alle kleine parkjes, straatbomen en pleintjes, oevers van het havenkanaal en de Haagse Beek, kortom een zeer gevarieerde groenopgave. Wij hopen eerstdaags met hem een rondje door de wijk te lopen om goede en minder goede aandachtspunten te bespreken. Heeft u nog ergernissen over beheer dat beter kan, of juist complimenten voor goed uitgevoerde onderdelen, laat het ons weten.

Redders in nood

Tekst: Jacoba den Drijver

Ons wijkgenoot Jeroen Kodde is op 4 januari jl. gehuldigd door het reddingstation van de KNRM (Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij) voor ruim vijftien jaar trouwe reddingsdiensten. Jeroen is 'opstapper' voor de reddingboot 'Kitty Roosmale Nepveu' (de 'Kitty'). Dat betekent dat hij net als de andere redders op zee binnen zes minuten op de boot moet zijn. Dit is de tweede medaille van Jeroen, want zoals we lasen in Koerier nummer 103 (jaargang 2014), kreeg hij enkele jaren geleden ook al een vrijwilligersmedaille. Dat was voor tien jaar, nu voor vijftien jaar trouwe dienst.

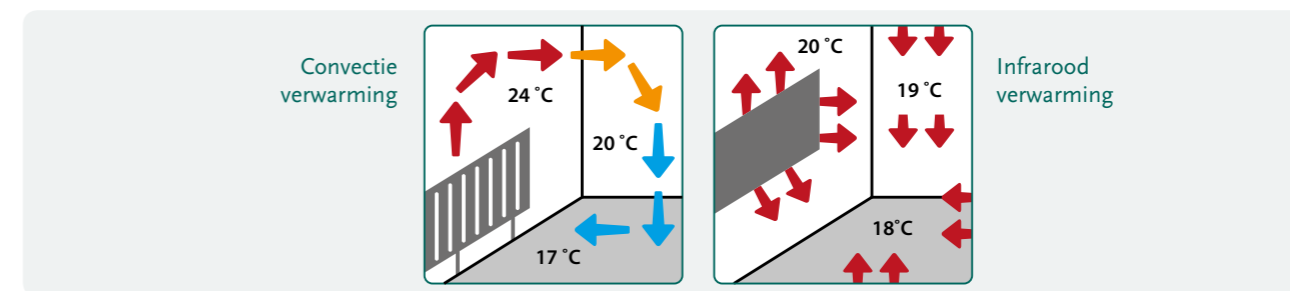
De KNRM draait op vrijwilligerswerk, maar de werkwijze van de redders op zee is - uiteraard - professioneel. De minimum leeftijd is 18 jaar. Maar al beneden die leeftijd kunnen jongeren bij reddingsbrigades worden opgeleid tot 'lifeguard' om op het strand toezicht te houden op de badgasten en hen zo nodig zwemmend te redden. Daarna kunnen ze doorstromen naar redder op zee.

Behalve redder op zee kan men ook redder aan de wal zijn. Wat is er eenvoudiger dan aan de KNRM te doneren? Zie www.knrm.nl.

Ontwikkelingen duurzaamheid

Tekst: Jacoba den Drijver

In de vorige Koerier hebben we aandacht besteed aan de acties in de Vogelwijk voor de energietransitie. Daarnaast krijgen we regelmatig informatie van de ons omringende wijken en van de gemeente over mogelijkheden om te verduurzamen.

Infrarood-panelen

Wijkplannen

De gemeente zet stappen om te komen tot haar doel: een klimaatneutrale stad in 2030. Zij is in tien wijken (o.a. Statenkwartier en Vogelwijk) begonnen daar ervaring op te doen. Zij maakt nu een overzicht waarin staat wanneer voor welke wijk een plan voor de energietransitie is voorzien. Hoewel de gemeente de regie heeft, is zij sterk aangewezen op de wijken. De beoogde wijkplannen worden dan ook in nauw overleg met de wijken ontwikkeld.

Initiatieven Archipel

Deze zomer wil de gemeente verder in andere wijken, waaronder de Archipel, personen inzetten om de initiatieven aldaar te ondersteunen. Iemand gaat in overleg met de bewoners bezien welke mogelijkheden voor duurzame energie het beste zijn voor de wijk en kijken welke vragen er individueel leven zodat energieplannen kunnen worden opgesteld. Voor ieder huis en ieder gebied is een verschillende oplossing denkbaar. Zo is stadsverwarming (gedacht wordt aan restwarmte uit de Rotterdamse haven en aardwarmte) geschikt voor aaneengebouwde wijken, maar minder voor een villa in bijvoorbeeld het Van Stolkpark.

Buurauto

Een andere actie in de Archipel is de elektrische 'Buurauto'. Het gaat er om een elektrische auto te delen met je burenbuurtgenoten. De auto staat op een vaste parkeerplaats met laadpaal en je reserveert hem met een handige app. Je huurt per kilometer.

Infrarood-panelen

Van de organisatie Gasvrij Scheveningen kregen wij het bericht, dat zij bemiddelt voor energiecoaches van de coöperatie HOOM. De coaches kunnen een interessante sparring partner zijn in het kader van de energietransitie. Zij kunnen bij moeilijke situaties terugvallen op de expertise van HOOM.

Gasvrij Scheveningen wees ons er ook op, dat infrarood-panelen een mogelijkheid kunnen zijn waar een warmtepomp geen goede optie is. Het gaat om infraroodstraling, die niet eerst de lucht verwarmt en die dan doorgeeft, maar om stralingswarmte, zoals de zon warmte afgeeft. Leveranciers zeggen, dat de warmte comfortabeler en gezonder is dan van een centrale verwarming. De panelen kunnen aan het plafond, op de vloer en aan de muur worden bevestigd. Het is daarbij zaak, dat de uitvoering zodanig is, dat de warmte straalt naar de zijde waar die wordt verlangd; de andere zijde moet dan geïsoleerd zijn. Natuurlijk is het verstandig de ruimte zelf of het gebouw goed te isoleren, zodat de warmte niet weglekt. Behalve panelen zijn er ook andere vormen van stralers, zoals zuilen, lampen, handdoekdrogers etcetera. De warmtebron van de infrarood-apparaten is elektriciteit. Dus net als bij warmtepompen gaat de gasrekening omlaag, maar die van de elektriciteit omhoog. Het is natuurlijk de bedoeling dat per saldo de kosten lager worden.

Actief meedenken

Tot zover enkele ontwikkelingen. Blijf denken over de energietransitie en wat u zelf kunt ondernemen. En ga naar hvjh.nl ('Hou van je huis' van de gemeente) voor informatie over isolatie, zonnepanelen, subsidies, ook voor kleine VVE's, een gratis energiescan, leningen en veel meer. Zie voor de 'Buurauto': buurauto.nl.

Wij horen niet bij de eerste tien wijken waarvoor wijkplannen worden ontwikkeld, maar willen de ontwikkelingen wel op de voet volgen en actief meedenken over wat voor onze wijk wenselijk en haalbaar is. Een ieder die daar belangstelling voor heeft kan zich bij Peter Le Poole aanmelden. Een leuke kans om een bijdrage te leveren aan de duurzame toekomst van de wijk en op de hoogte te raken van de nieuwe ontwikkelingen! Ook als je anderszins leuke ideeën hebt waar we iets mee kunnen, meld het bij Peter: peter.lepoole@hotmail.com. Alleen samen kunnen we deze uitdaging aan.

Garage Van Diemen, een bedrijf met een hart, in een harde wereld

Tekst en beeld: Caroline de Jong-Boon

Na drie generaties en bijna 50 jaar werken stopte Garage van Diemen begin maart van dit jaar. Eigenaren Dick en Ineke van Diemen hebben geen opvolgers. Hun kinderen werken wel in de "automotive". De een als manager voor Nissan Europe en de ander bij de ANWB-alarmsentrale. Maar niet bij het bedrijf. Hun kleinzoon van vijf is vol belangstelling. Dat is helaas te laat.

Het is extreem druk als ik kom voor het interview. Van Diemen doet nu alles alleen, zijn twee personeelsleden zijn al met pensioen. Met hetzelfde aantal klanten. En dan ook nog op de valreep een steekproef van de APK.

Een bedrijf met een geschiedenis

Van Diemens grootvader begon al in 1934. "Het Van Stolkpark was een welvarend wijkje en de mensen kwamen hier van oudsher." Velen stalden er hun auto's. Daarvoor waren ze open tot 12.30 's nachts. Tot in 2004 stond er nog de Volkswagen-kever van mevrouw Colijn. Tijdens de oorlog was het Sperrgebied en waren er Duitse auto's. Na de oorlog namen de ouders van Dick het bedrijf over. Zijn moeder was een Zoutenbier, een echte Scheveningse familie, maar wel katholiek, dat is heel bijzonder. Zijn vader kwam uit de buurt van Leiden. Dus niet uit "Van Diemensland". Dat is wat nu Tasmanië heet. Daar werden de ergste boeven heen gestuurd. Hij heeft er een landkaart van hangen aan de muur. Het gezin van Dicks ouders telde twaalf kinderen, zes jongens en zes meisjes. Twee rooie, zoals Dick. Toen

Dick twintig was en op de MTS zat, kreeg zijn vader longkanker. Hij overleed na een jaar. Zijn moeder nam het bedrijf over en Dick kwam er werken; ze kon dat niet alleen. Kon je dat zo maar? vroeg ik hem.

Nou, hij had natuurlijk veel bij zijn vader geleerd; het was hem met de paplepel ingegoten. En hij heeft zijn opleiding wel afgemaakt. Het laatste jaar praktijkstage mocht hij bij hoge uitzondering doen in eigen bedrijf. Voor de militaire dienst kwamen ze inspecteren of het echt klopte dat hij kostwinnaar was. Dat was zo. Voor zeven jongere broers en zusters. Hij hoefde de maandag daarop niet op te komen: "op het nippertje".

Er was wel personeel, dat zorgde voor continuïteit. Toch ging het bergafwaarts met het bedrijf tijdens de ziekte van zijn vader. Samen met zijn moeder heeft hij het weer tot bloei gebracht.

Een echte liefde voor alle auto's

Dick heeft "liefde voor auto's". Je ziet het al aan de modellen die zorgvuldig zijn opgesteld achter zijn bureau. Hij is "technaut, geen handelsman." "Met het luisterend

oor en de voelende vinger kon je al horen wat er mis was." Nu is het minder leuk, door de computerbesturing. Er is te veel elektronica.

Dick werd in 1976 servicedealer voor Saab en in 1980 voor Nissan. Kun je er nog met alle merken terecht? De uitleesapparatuur werkt voor 90% van de auto's. Fouten opsporen kunnen anderen ook. Alleen "jonge auto's" met fabrieksgarantie moeten naar de officiële dealer. Hij heeft met veel plezier steeds bijgeleerd, cursussen gevolgd. Hij heeft zelf veel monteurs opgeleid van het opleidingscentrum Mondriaan. Ook met plezier, op een paar uitzonderingen na.

Ineke trouwt met de zaak

Hoe ontmoetten Dick en Ineke elkaar? Dat was via vrienden. Voor Ineke ook een moeilijke periode. Het was uit met haar vriendje en ze wilde geen vriendjes meer. Haar ouders scheidden, de fotozaak van haar vader kwam in zwaar weer. Ze ging met veel plezier naar de analisten-school, maar moest stoppen. Ze mocht de opleiding niet afmaken en moest meteen aan het werk. In die tijd hielp je als kind al mee in de zaak van je ouders. Ze heeft later naast haar werk nog wel Schoevers gedaan. Dick's moeder stopte toen ze 65 werd. Vanaf dat moment deed Ineke full-time mee, kreeg verantwoordelijkheid. De reacties toen waren niet altijd beleefd en aardig. "Met jullie erin wordt het niks." In plaats van: "Succes ermee!" Dat hoef je niet te zeggen. Je doet de dingen toch op je eigen manier?

Het is een harde wereld

En blijft een harde wereld. Het bedrijf moest van moeder worden overgenomen voor een flinke som geld en de aandelen van de andere familieleden moesten worden uitbetaald. De bank deed moeilijk. Ze hebben driemaal een economische crisis meegemaakt. "Het is knokken om het financieel rond te breien." Ze werden doorverkocht als klant aan de Deutsche Bank, die alleen een paar grote vissen wilde hebben, en de MKB-ers al snel weer afstootte. Terug bij de ABN? Weer van voren af aan beginnen als nieuwe klant. Zo word je gedwongen een strak debiteurenbeleid te voeren. En kun je niet alles meer aanpakken wat je vroeger deed: het berekenen van prijsopgaves kost

bijvoorbeeld te veel tijd. "En dan heb je mensen die internet afspeuren. Goedkope banden uit China willen halen. Maar daarvoor is geen verwijderingsbijdrage betaald."

Lastig is het parkeerbeleid. Ze kregen maar vijf bedrijfsvergunningen, en daar betaal je dan ook voor. Alles in één keer, in maart. Binnen is niet genoeg plaats, je hebt ruimte nodig om te werken, en dan steeds met auto's schuiven. Ineke vindt dat het met de herindeling voor de deur wel mooier is geworden.

Met een luisterend oor stelen zij de harten van de wijk, zelfs van de wereld

In het begin was de Kanaalweg vol winkels. (Zie Koerier 101). Heel handig, de melkboer, de slager, de groenteboer, de banketbakker voor iets lekkers bij de koffie. Je haalde zo het avondeten bij elkaar. Nu moet je de wijk uit en zitten ze vaak pas om acht uur aan tafel. Recent kwam Hoogvliet, wel lekker dichtbij.

Er zijn veel veranderingen in de wijk. Huizen worden in appartementen verdeeld, met allemaal huisnummers boven elkaar. Dat leidt tot meer auto's.

Van Diemen was een van de weinige bedrijven die over zijn. Daardoor was het een soort ontmoetingsplek voor de buurt geworden; klanten komen elkaar tegen en beginnen met elkaar te spreken. Velen kwamen langs op de koffie. En mensen in moeilijke situaties vinden er een luisterend oor. Zelfs een keer een psychologe. Ze zei na afloop dat ze een uur consult konden bijschrijven. Dat hebben ze natuurlijk niet gedaan! Zo kreeg het een sociale functie, voor de cohesie van de buurt.

En Den Haag is natuurlijk heel internationaal. Diplomaten uit Kameroen nodigden hen uit op hun nationale dag. Ze werden behandeld als koning en koningin. Een hele VN-delegatie kwam op de stoep. Een enorm onderdeel moest mee als handbagage in het vliegtuig. De broer van Ineke is zelf uitgezonden naar Zuid-Afrika. En een broer van Dick was gestationeerd op Sint-Maarten en Saba. Ze kennen veel Nederlandse diplomaten en op verre posten hielpen ze ook door onderdelen te vershippen. Een oud-ambassadeur bakt daarom zelf elke kerstmis speciaal voor hen een appeltaart. En mijn nicht, ook oud diplomaat, die vlakbij woont? "O, dat gaat goed. Ze liep vanochtend langs op krukken na haar geslaagde heupoperatie." Dat wist ik nog niet.

Een afscheidsfeest in de garage

Begin maart was er een afscheidsfeest. 800 dierbare klanten waren uitgenodigd. Het liep storm. Men kreeg de gelegenheid een mooie brief te schrijven of een donatie geven aan de Trombosetichting. Een andere garagehouder komt er niet meer.

Waar gaan Dick en Ineke zelf heen? Ze zijn in april verhuisd naar de Van Bleiswijkstraat, waar ze een woning huren en op hun gemak gaan uitkijken naar een andere woning. Eerst alles afrekenen met de belastingen en dan weten ze wat er nog over is.

Ze willen het liefst op Scheveningen blijven. Maar het is wel heel duur geworden. Weer een hondje nemen? Deze wijk is een prachtig stuk van Den Haag, met de Scheveningse Bosjes vlakbij! Goed voor mens en hond.

Kort nieuws

tekst en beeld: Jacoba den Drijver/Andrea van Amerongen

Buurtborrel

De buurtborrel aan het begin van het nieuwe jaar mochten we wederom houden in het Crowne Plaza Hotel Promenade. Het was een geslaagde borrel, mede dankzij de goede zorgen en de lekkere dranken en happen van het hotel. Tijdens de borrel wees onze voorzitter er op, dat men een vrijwillige bijdrage voor de borrel kon deponeren in de ter plaatse aanwezige doos, naast de mogelijkheid een bijdrage te storten op rekening van de Vrienden van het Van Stolkpark, zoals ook stond vermeld in de Nieuwsbrief van enkele dagen ervoor. Het bestuur is intussen blij met de bijdragen van de bewoners.

Dodenherdenking, 4 mei

Ook dit jaar vond weer een herdenking plaats bij het Englandspiel-monument boven de Waterpartij. Zij die waren gevallen en overlevende militairen, verzetsstrijders en Engelandvaarders werden herdacht. Voor hen werden kransen gelegd. De krans van de wijkvereniging werd gelegd door twee brugklasleerlingen van het VCL, die het monument hebben geadopteerd.

Stille tocht Scheveningse Bosjes

We zijn allemaal opgeschrikt door de moord op de Japanse vrouw Etsuko in de Bosjes, wrang genoeg op de dag van Dodenherdenking. De vrouw die daar haar honden uitliet is neergestoken. Een aantal hondenbezitters die de vrouw kenden van het honden-uitlaten, organiseerde voor haar een stille tocht door de bosjes, die twee weken later werd gehouden. Burgemeester Krikke liep ook mee. Er werden bloemen gelegd op de plaats van de moord.

Herdenking omgekomen vissers

De Scheveningse vissers die in de Eerste Wereldoorlog op zee zijn omgekomen, het waren er ruim 300, zijn op 24 mei herdacht bij het Vissersmonument aan de Scheveningseweg. We hebben in de vorige Koerier, nummer 110, ruim aandacht besteed aan het monument.

Bunkerdag

Dit jaar, op 25 mei, werden weer verscheidene bunkers langs de Nederlandse kust geopend voor het publiek. Zo ook een aantal bunkers op Scheveningen. Onder het zand van het Belvédèreduin ligt een uitgebreid bunkercomplex dat in de oorlog werd gebruikt door de Duitse Kriegsmarine, afdeling Schnellboote (motortorpedoboten). Op korte afstand was nu ook een kleinere bunker te bezichtigen, een commando-post die onderdak bood aan twee onderofficieren en eenentwintig manschappen. De top van het duin werd opgevrolijkt door legertentjes en een Amerikaanse vlag waarbij als echt uitzijnde Amerikaanse soldaten de wacht hielden en telefoneerden met vijfenzeventig-jaar-oude apparaten. De Bunkerdag is onderdeel van European Bunker Day. In de maanden mei en juni wordt een bunkerdag gehouden in de Atlantikwall-landen, gelegen tussen de Noordkaap en de Golf van Biskaje.

Opruimen 'ons bosje'

Zoals al eerder gemeld maakt een vrijwilligersgroep die is gevormd door Hans Wassenaar het bosje schoon dat ligt tussen het pad langs de Algerijnse ambassade en het Shellstation. Dat gebeurt gemiddeld zesmaal per jaar, op zaterdagochtenden en afhankelijk van de toestand van het bos. Het stadsdeelkantoor stelt grijpers, handschoenen en vuilniszakken ter beschikking om papier, glas, plastic, blikjes, ijzer, textiel en andersoortige troep uit het bosje te verwijderen. Soms spullen als kleding, een mes of een gasmasker.

Voor de rest van dit jaar zijn (voorlopig) de volgende data bepaald: 27 juli, 28 september, 14 december, telkens van 11.00 tot 12.30 uur. Met na afloop een gratis kopje koffie van Starbucks.

Geïnteresseerden die structureel of incidenteel willen meedoen kunnen zich opgeven bij Hans Wassenaar: hans-wassenaar@casema.nl.

Opruimdagen gemeente

De gemeente houdt opruimdagen in de hele gemeente. Op 9 mei jl. was er een opruimdag aan de Haringkade, nabij de Blinkerd. Die actie is bedoeld om omwonenden in de gelegenheid te stellen spullen die zijn anders naar een afvalbrengringloop of de kringloop zouden moeten brengen, dicht bij huis af te leveren. Het gaat dan om grofvuil (bijvoorbeeld huishoudspullen, meubels, dozen, planken, groot glas), oude fietsen, elektrische apparaten, klein chemisch afval en verf, en spullen die geschikt zijn voor de kringloop. Maar bouw- en sloopaafval is niet toegestaan. In Scheveningen vindt de actie dit jaar viermaal plaats, op donderdagavonden, tot en met eind oktober.

Bos- en groenbeheer met paardenkracht

tekst en beeld: Els Fischer/uit privé-archief Ron Le Poole

Ivor aan het werk met zijn baas Ron Le Poole

De gemeente Den Haag heeft een meerjarig dunningsplan voor de ruim tien parken binnen haar gemeentegrenzen. Verspreid over meerdere jaren wordt telkens een deel van de parken gedund. In haar streven zoveel mogelijk duurzaam te werken heeft de gemeente in de bestekbepalingen opgenomen dat het gedunde hout (zoveel mogelijk) met paarden moet worden uitgesleept. Een kans om natuurvriendelijk en met aandacht voor de bosbodem beheer uit te voeren. Ook andere beheerstaken kunnen heel goed met paardenkracht worden uitgevoerd:

- onderhoud en egaliseren van ruiterspaden
- houtslepen in het openbaar groen
- maaien van natuurweides, gazons en speelvelden
- vervoer van groenafval in en rond parken.

Bossen en natuurterreinen zijn de terreinen bij uitstek waar het trekpaard tot zijn recht komt. Het is prima inzetbaar in moeilijk toegankelijk of kwetsbaar terrein. Het gebruik van paardenkracht is een ecologisch verantwoorde manier van werken, waarbij de bodem, flora en fauna gespaard worden. Door de in vergelijking met machines geringe bodemdruk van de paardenhoeft herstelt de bosbodem zich na afloop van de

werkzaamheden snel. Er is geen risico op lekkage van brandstof of olie, wat in kwetsbare natuurgebieden en waterwingebieden van cruciaal belang is. Optimaal is het gecombineerd uitslepen van paard en machine. Het uitslepen tot aan het pad gebeurt dan door het paard, het verdere uitslepen van bospad naar opslagplaats door een machine.

Niet alleen vriendelijk voor het groen maar ook vriendelijk voor het publiek! Paarden maken geen lawaai, produceren geen uitlaatgassen en zijn een bijzondere attractie voor jong en oud. Onlangs nog is met een trekpaard hout uitgesleept uit de Nieuwe Scheveningse Bosjes en zijn de ruiterspaden geëgaliseerd. Ook elders in Den Haag, bij de Uithof en het Hubertusduin, is met paard het nodige bosbeheer uitgevoerd. Een lust voor het oog voor de passerende wandelaar. De trekkracht van zo'n paard is imposant; moeiteloos trekt het paard zware stammen door het bos. Positief dat Den Haag voor deze vriendelijke methode heeft gekozen.

Wilt u meer weten over de inzet van trekpaarden? Kijk op www.paardanhetwerk.nl

Huize Ten Vijver, Opvang van Joodse kinderen 1939/1940

tekst en beeld: Anneke Landheer-Roelants/Beeldbank Haags Gemeentearchief

Het is september 1939 als het de coördinatoren van de opvang voor Joodse kinderen uit Duitsland lukt om de kinderen uit drie opvangcentra in Den Haag onder te brengen in één huis.

In januari 1939 werden drie huizen ingericht voor opvang. Dat bleek uiteindelijk financieel erg bezwaarlijk. In april 1939 valt het oog op het leegstaande Huize Ten Vijver aan de Dwarsweg in het Van Stolkpark. Dat zou in uiterste noodzaak gebruikt kunnen worden. Maar niet alleen was het huis al bijna vijftien jaar niet bewoond, de centrale verwarming en waterleiding bleken niet in orde.

De eigenaar van Huize Ten Vijver, de Argentijnse koopman in granen Sigismondo Edelstein, had Ten Vijver in september 1925 met zijn drie kinderen

verlaten en zich in Buenos Aires gevestigd. Zijn zaakwaarnemer, de eveneens Argentijnse koopman in granen Julius Flegelheimer, stelde in mei 1939 Huize Ten Vijver kosteloos ter beschikking aan het Ministerie dat de opvang regelde. Na herstel van centrale verwarming en waterleiding konden alle 150 kinderen uit de drie centra vanaf september 1939 worden ondergebracht in Huize Ten Vijver. De oudere meisjes werden ingedeeld in de kamers van de villa, de jongens in het koetshuis. Kosher voedsel werd geleverd door een ziekenhuis in Den Haag.

*“... engeltjes
op rose wolken
kijken vanuit
de hoogte neer
op de nieuwe
bewoners.”*

Herinneringen van opgevangen kinderen

Van Sonni Birnbaum, Ernst Weiner en Hanna Kalter Weiss en Marianne Weil, die van september 1939 tot mei 1940 in Huize Ten Vijver woonden, zijn herinneringen bewaard gebleven.

Sonni Birnbaum was onder de indruk van het fraaie huis, dat hij met een paleis vergeleek.

Voor Ernst Weiner was het huis heel bijzonder; het was de grootste en mooiste villa in Scheveningen. Elk van de zeventien kamers beschikte over een eigen badkamer. De bouwmaterialen waren kostbaar: deuren waren massief, de ruiten waren van geslepen glas en 1 cm dik. Bij de Duitse inval op 10 mei 1940 kwam er een granaat terecht in een van de ruitjes van zijn kamer. Op dat moment werden alle kinderen naar een schuilruimte in de machinekamer in de kelder van het bijgebouw gebracht.

Hanna Kalter Weiss herinnert zich vooral de sprookjesachtige omgeving waarin ze terecht kwam, de Waterpartij temidden van aantrekkelijke bossages. Dat gold ook voor het huis: de beschildering in rococostijl van de plafonds in trappenhuizen en kamers maakte diepe indruk. Een voorbeeld: schaapherders en herderinnetjes en mollige engelen en engeltjes op rose wolken kijken vanuit de hoogte neer op de nieuwe bewoners. Het is een groot en rauw verschil met de houten Rode Kruisbedden met stromatrasen die voor de kinderen in de kamers zijn opgezet. Hanna

vraagt zich af hoe de bouwers en vroegere bewoners van haar sprookjespaleis gedacht en gevoeld hebben. Marianne Weil schrijft aan haar moeder hoe zij werd ingeschakeld in de Pesachschoonmaak op 20 maart 1940: de muren, de marmeren vloeren en ramen, maar ook de radiatoren ondergingen een flinke beurt. Aan het eind van de schoonmaak is het huis blinkend schoon, en de schoonmaaksters zwart als roet, en doodmoe. Helaas, op de dag van Pesach ligt ze ziek in bed, en kan niet genieten van Pesach en de Seders.

Capitulatie en vertrek

De opvang was geen langer leven besloten dan de periode van september 1939 tot mei 1940. De bezetter had al kort na de capitulatie villa's in het Van Stolkpark gevorderd, o.a. Sandhaghe voor de Kriegsmarine. Derhalve besloot de bezetter dat Huize Ten Vijver snel ontruimd moest worden. Het is jammer genoeg niet bekend waar de kinderen zo snel onderdak hebben kunnen vinden.

Het scheppen van schootsveld luidde het einde van de statige villa in: de slopershamers deden hun werk aan huis en bijgebouwen in januari 1943, kort voordat de werkzaamheden aan de Atlantikwall begonnen.

Bron: <http://www.dokin.nl/refugee-homes-in-nl/den-haag-huize-ten-vijver>

Gebiedsontwikkelingen

tekst: Els Fischer

Parkeren op de brug bij ingang Westbroekpark

De wijkvereniging is van mening dat er een bijzonder verkeersonveilige situatie is ontstaan op de brug over het Haringkanaal in de Cremerweg. Er wordt aan beide zijden tot op de hoeken geparkeerd. Zowel automobilisten, die vanuit de Wagenaarweg of vanuit de Haringkade de Cremerweg willen opdraaien en fietsers, die van en naar Madurodam de weg moeten kruisen, kunnen slechts met grote moeite zien of er ander verkeer aankomt. De wijkvereniging heeft er bij de gemeente op aangedrongen om een parkeerverbod in te stellen. Een dergelijk besluit vergt echter enige voorbereiding; daarom hebben we er tevens op aangedrongen om beter te handhaven en parkeren op hoeken in ieder geval aan te pakken.

Gebiedsvisie Internationale zone

De gemeente heeft de Gebiedsvisie Internationale zone ter visie gelegd, waarin verschillende ontwikkelingen worden aangegeven op het gebied van bouwen, verkeer en groen ten behoeve van een verdere groei van de internationale instellingen, de bestaande en toekomstige bewoners van de omringende wijken en de binnen het gebied gelegen parken en groene voorzieningen.

De wijkvereniging heeft de volgende punten ingebracht in zowel de klankbordbijeenkomsten als een schriftelijke reactie.

De nog niet zo lang geleden vastgestelde visie voor de Scheveningse Bosjes en het Westbroekpark is leidend voor die gebieden. Voor het Park Sorghvliet wordt echter wel een aantal voorstellen gedaan, die de beslotenheid van dat park geweld aandoen: meerdere ingangen, waardoor rust en stilte verloren zullen gaan en ook hondenoverlast moet worden gevreesd.

Fietswrakken

tekst: Jacoba den Drijver

We hebben eerder geschreven over het fenomeen fietswrakken, die een ontsiering zijn van onze wijk. Dat gaat veranderen. De gemeente nam vorig jaar de buurten met de meeste wrakken onderhanden en verwijderde er bijna 7.000. Nu geldt er een regeling voor de hele gemeente, waardoor fietswrakken sneller uit het straatbeeld gaan verdwijnen. Hoe werkt het?

De toezichthouders van de gemeente controleren alle buurten van Den Haag minstens eenmaal per jaar en sommige tweemaal op de aanwezigheid van wrakken. En als er een melding is ontvangen van bewoners, gaan zij binnen vijf weken controleren.

De gemeente wil een schaa sprong van het openbaar vervoer voorbereiden, waardoor het centrum (Centraal Station) en de haven beter verbonden kunnen worden en de vele werknemers van de kantoren rond het World Forum een betere OV-verbinding krijgen. Een van de voornemens is een tram/light rail parallel aan de Teldersweg als aftakking van lijn 9 vanaf Madurodam. De wijkvereniging vindt een dergelijke OV-verbinding alleen aanvaardbaar als die hetzij ondergronds, hetzij in een tunnelbak met ruime wandelverbindingen op maaiveld wordt gerealiseerd. Elke bovengrondse verbinding langs de Teldersweg zal de oversteekbaarheid tussen de Waterpartij en de rest van de Scheveningse Bosjes onmogelijk maken.

Er staat tevens een "HUB" ingetekend bij Madurodam (een openbaar vervoer overstapknoppunt, onder meer van auto en fiets). De ontwikkeling van Madurodam naar een moderner concept met een groter ruimtebeslag is onder veel protest nog maar net geaccordeerd. Vergroenen van de omgeving van Madurodam was daarbij een belangrijke randvoorwaarde, zoals de helling van het Hubertusviaduct en het voorplein van Madurodam zelf. Het is in onze ogen daarom niet gewenst om meer verkeer naar dat punt te leiden, waarvoor nog meer parkeer capaciteit moet worden gecreëerd en er meer onrust ontstaat in het omringende groen.

Een van de wensen in de gebiedsvisie is het creëren van ruimtelijke voorwaarden voor "ontmoetingsplekken", lees horeca-voorzieningen. Een goed idee in de bebouwde omgeving van kantoren; geen goed idee in het groen. Inwoners van Den Haag hebben het groen hard nodig voor rust en natuurbeleving. Daar moeten we zuinig op zijn.

Wanneer zij een fietswrak zien, zetten zij een gele krijtstreep op een band en maken een foto van de fiets. Als de krijtstreep er nog op staat na 28 dagen - het wrak is dan in de tussentijd niet gebruikt - krijgt het wrak een besluitlabel met een waarschuwing opgeplakt. Het wrak wordt verwijderd als het er drie dagen later nog staat.

Fietswrakken worden twee weken lang opgeslagen in het fietsdepot (Junostraat 24). Daar kunnen ze worden opgehaald tegen vertoon van een aankoopbon of passende sleutel en betaling van € 25 verwijderingsbijdrage. Niet opgehaalde fietsen worden vernietigd, verkocht of aan leerwerkcentra afgestaan.

Ga voor meer informatie naar: denhaag.nl/fietswrakken.

Het VCL is weer terug

tekst en beeld: Jacoba den Drijver/Andrea van Amerongen

In december vorig jaar is het VCL teruggekeerd naar het Van Stolkpark. Al snel kregen belangstellenden de gelegenheid een kijkje te nemen in het nieuwe gebouw, zoals de buurt, ouders, oud-leerlingen, (oud)bestuurders enzovoorts. Het bestuur van de wijkvereniging heeft gezien hoe prachtig het gebouw ook van binnen is geworden: geen saaie klaslokalen, maar variatie en ook ruimten om in kleine groepen te werken. En de oude villa is helemaal opgeknapt en ziet er stralend uit. Het terrein buiten is inmiddels ook aangepakt; er zijn planten, struiken en gras geplant. De beplanting zal hopelijk snel aanslaan en gaan groeien zodat de houten fietsrekken met Zwitserse uitstraling binnenkort worden gecamoufleerd. Het mozaïek van M.C. Escher is ook weer terug aan de gevel aan de Van Stolkweg. Twee zijanten ervan zijn naar opzij geklapt, wat een speels effect geeft.

In maart jl. opende minister Van Engelshoven de nieuwbouw samen met de oudste en de jongste leerling.

Dat gebeurde symbolisch op de glazen loopbrug die de villa met het nieuwe gedeelte verbindt.

Nieuw is ook dat niet meer op het schoolterrein mag worden gerookt. Voor hardnekkige rokers is er een 'pit' aangebracht waarin zij vanaf de stoep aan het Thomas van Stolkplein hun peuken kunnen deponeren. Het idee van de schoolleiding is dat door concentratie op één plek wordt voorkomen dat die leerlingen al rokend gaan uitwaaiëren over de wijk. De school houdt de situatie nauwlettend in de gaten en hoopt dat de lust naar sigaretten in de loop van enkele jaren uitsterft.

Ondanks deze doorrookte 'pitstop' aan het plein zijn wij blij met de terugkeer van de school in de wijk en de reuring van de leerlingen. En het is een compliment waard dat het gelukt is zo'n mooie school neer te zetten en toch met de kosten van € 10,3 miljoen binnen het budget te blijven!

Bouwen en breken

tekst en beeld: Els Fischer/Hans Wassenaar

Duinrust

Zoals u mogelijk heeft gezien is verzorgingshuis Duinrust verlaten. De bewoners zijn verhuisd naar een andere locatie van zorginstelling Cardia: de Thuishaven, gelegen aan de Neptunusstraat bijna op de hoek met de Haringkade. Dat betekent dat de locatie van Duinrust ontwikkeld gaat worden voor woningbouw. De eerste schetsen voor een nieuw appartementengebouw op die plek zijn in ontwikkeling. Een van de voorwaarden in het 'PlanUitwerkingsKader' (PUK) die de gemeente aan de ontwikkeling heeft meegegeven betreft de noodzaak tot parkeren op eigen terrein (onder het gebouw). De wijkvereniging vindt aansluiting bij de karakteristiek van onze mooie wijk, waar zelfstandige (grote) villa's het beeld bepalen een belangrijk aspect en heeft dat ook bij de ontwikkelaar onder de aandacht gebracht.

Luzac

Het Luzac is verlaten door de onderwijsinstelling die er jaren jonge mensen heeft opgeleid voor een eindexamen. Ook daar zal de locatie ontwikkeld gaan worden voor woningbouw, een goede ontwikkeling. De eerste schetsen voor een nieuw te ontwikkelen appartementengebouw waren voor het bestuur reden om aan de gemeente een aantal kanttekeningen kenbaar te maken, die voor alle ontwikkelingen in onze wijk moeten gelden: parkeren op eigen terrein (liefst in een onderbouw), een voornamelijk groene tuin en een voorkant die aansluit bij de andere panden met toegang en voortuin op straatniveau. Inmiddels heeft de Welstandscommissie het beginselplan getoetst en niet akkoord bevonden. Weliswaar moedigt de commissie villabebouwing hier aan, maar zij vindt het voorgestelde plan te massaal op deze locatie en in deze van rijkswege beschermde omgeving. Het plan draagt niet bij aan de kwaliteit van de villawijk. Ook vindt zij het uitdiepen van het terrein aan de voorzijde en de geplande hellingbaan een aantasting van de cultuurhistorische waarden in deze omgeving. Voorts pleit zij voor het behoud van zoveel mogelijk bomen. Voorlopig zal het bestaande pand voor kamerverhuur worden benut.

CPB

De verbouw van het voormalige CPB tot appartementen vordert gestaag, maar zorgt ook bij tijd en wijle voor overlast van bouwverkeer. Het is niet mogelijk gebleken om met de ontwikkelaar en/of de bouwer daarover afspraken te maken, helaas. Dit is wel een onderwerp waarover wij bij andere bouwactiviteiten in de wijk met de gemeente in gesprek willen gaan. Wanneer is het mogelijk om eisen/voorwaarden af te spreken over bouwverkeer, werktijden, stofoverlast en dergelijke? Bij de bouw van het VCL is dat wel gebeurd, weliswaar niet altijd naar tevredenheid uitgevoerd, maar de afspraken boden wel houvast.

Opsplitsen van villa's en huizen

In andere wijken is het opsplitsen van huizen in appartementjes en studio's een bron van ergernis voor overige wijkbewoners. Het leidt tot vervuiling van stoepen en straten met allerlei fietsen en andere vervoermiddelen, hogere parkeerdruk en verlies van samenhang tussen bewoners. Kleine appartementjes met weinig tot geen bergruimte, dus veel bewoners op een betrekkelijk klein trappenhuis bieden geen prettig leefklimaat. Tot nu toe heeft onze wijk daar nog betrekkelijk weinig last van, alleen op de Kanaalweg zie je de gevolgen van dergelijke ontwikkelingen: stoepen vol met fietsen.

De wijkvereniging probeert vergunningaanvragen die hierop duiden, in een vroeg stadium te onderzoeken en trekt zo nodig aan de bel bij de gemeente.

Zonnepanelen

Ook in onze wijk wordt er natuurlijk door inwoners nagedacht over verduurzaming van de woning en beperking van energie. In de jaarvergadering van vorig jaar oktober hebben we daar een flinke uiteenzetting over gehad. En in de vorige Koerier kon men lezen over de weg naar een duurzame (Vogel)wijk. Plaatsing van zonnepanelen op daken van huizen en garages is daarbij een voor de hand liggende mogelijkheid. Echter, aan

welke voorwaarden zou plaatsing vanuit een oogpunt van ruimtelijke kwaliteit moeten voldoen? Leidt de status van Rijksbeschermd Stadsgezicht nog tot bijzondere voorwaarden en zo ja, kunnen we daar als wijk ook in meedenken?

De adviescommissie Welstand en Monumenten heeft daar onlangs bij de behandeling van een aanvraag in onze wijk ook mee te maken gekregen. Zorgvuldige inpassing aan de straatzijde van de dakvlakverdeling met inachtneming van rechte en schuine daklijsten en aanwezige dakkapellen bleek voor de commissie een belangrijke invalshoek. Zo mogelijk gezamenlijk met burens als er sprake is van doorlopende dakvlakken. Een vrij willekeurige plaatsing om het aantal panelen te maximaliseren vond de commissie geen optie. Het voorbeeld op de hoek van de Haringkade en de

Nieuwe Duinweg waarbij naar het lijkt geen enkele ruimtelijk kwalitatieve toetsing heeft plaatsgevonden is een schrikbeeld. We wachten met smart op oplossingen, waarbij zonnepanelen worden geïntegreerd in dakpannen en onzichtbaar kunnen worden toegepast. Bij (rijks)monumenten zal het altijd maatwerk blijven!

Bestrating

Naar aanleiding van klachten over het straatwerk, kuilen en hobbels in de stoepen, heeft de gemeente zoveel mogelijk plekken meteen aangepakt. Echter voor de Van Stolkweg wil zij de stoepen pas herstellen, wanneer de bouwwerkzaamheden in de straat voorbij zijn. Anders is het dweilen met de kraan open. Dat is een begrijpelijk standpunt, maar noopt de wandelaar wel tot voorzichtigheid. Let dus goed op! Het wordt straks weer beter.

Vervoersplan HTM 2020

tekst en beeld: Jacoba den Drijver/Andrea van Amerongen

De trend is minder gebruik te maken van de auto en meer van de fiets en het openbaar vervoer. Daarom onze aandacht voor de dienstregeling van het openbaar vervoer langs onze wijk.

Het samenwerkingsverband Metropoolregio Rotterdam Den Haag stelt elk jaar de vervoerplannen vast voor het openbaar vervoer in het volgende jaar. De gemeente heeft de mogelijkheid gekregen om te reageren op het concept van deze plannen voor 2020 (Ontwerp vervoerplannen 2020). Voor zover voor ons van belang zijn er de volgende voorstellen voor tram 9; niet voor tram 1 en bus 21.

- Op tram 9 vervallen de spitsritten van tram 9k Vrederust-Scheveningen Noord als jaardienst, maar ze blijven als zomerdienst.
- Tram 9 gaat in de spits op werkdagen over het hele traject van Vrederust- Scheveningen-Noord elke 6 minuten rijden.
- Op tram 9 komen 's zomers in het weekend extra ritten.
- In de zomer rijdt tram 9k vanaf station Hollands Spoor in plaats van Den Haag Centraal.

Raadpleeg voor meer informatie de site van de Metropoolregio: https://mrdh.nl/node/1418?access_key=1937317290&node=1418

